

EGLUTÈ

1956

KOVAS

NR. 3

1956 KOVAS Nr. 3

Redaguoja:
Stepas Zobarskas

Administruoja:
Nekalto Prasidėjimo Seserys

Leidžia:
Lietuvių Kultūros Institutas

Prenumerata:

Metams: Amerikoje \$3.00, kitur — \$3.50. Atskiras numeris 30 centų.

Raštus siųsti ir turinio reikalu rašyti:

Stepas Zobarskas, 85-42 91 Street, Woodhaven 21, N. Y.

Pinigus, užsakymus ir adresų pakeitimus siųsti:

EGLUTĖ, Immaculate Conception Convent, R.F.D. 2, Putnam, Conn.

ŠIAME NUMERYJE:

1. O. B. Audronė, DIDYSIS ŠEŠTADIENIS	65
2. Gražina Balsytė, VELYKŲ BOBUTĖ	66
3. Albina Kašiubienė, VELYKŲ MARGUČIAI	69
4. Leonardas Žitkevičius, NEKLAUSKIT, GĖLĖS	71
5. N. Butkienė, RUNGTYNĖS	71
6. Stepas Zobarskas, GERASIS AITVARAS	75
7. Jugoslavų pasaka, GERIAUSIAS LINKĖJIMAS	79
8. K. V. Paulius, ŽMOGUS IR SKRUZDĖLĖ	83
9. A. Grigaitis, "VARPUI" SKAMBANT	86
10. V. Čiziūnas, SMŪGIS KRYŽIUOČIŲ ORDINUI	90
11. Petras Šalčius, KODĖL AŠ NIEKO NETURIU	93
12. ATŽALĖLĖS IR JUOKAI	96

Iliustracijos: P. Osmolskio ir J. Mackevičiaus.

EGLUTĖ — THE LITTLE FIR. Magazine for children. Published monthly, except during July and August, by the Lithuanian Cultural Institute. Office of Publication, Immaculate Conception Convent, R.F.D. 2, Putnam, Conn. Editor: Stepas Zobarskas, Woodhaven 21, N. Y. March, 1956, Vol. 7, No. 3. Subscription: \$3.00 yearly. Outside U.S.A.—\$3.50 yearly. Single Copy 30¢. Entered as second-class matter at the post office in Putnam, Conn.

Immaculata Press, Putnam, Conn.

DIDYSIS ŠEŠTADIENIS

O. B. AUDRONĖ

*Aną ankstų rytą siuntė motinėle —
Su mergaitėm bėgom saulėtu keliu —
Kristus buvo miręs, dar neprisikėlęs —
Prie jo karsto verkė daugelis gėlių.*

*Verkė ten ir žvakės vaško geltoniausio,
Moterys skarotos dangstėsi akis —
Aš maniau, prislinkus tyliai prisiglausiu
Ir tikrai Dievulis kelsis ir atgis.*

*Kurčiai nubarškėjo kankalas medinis —
Nei varpelio garso, nei mišių šviesių,
Tik skambėjo indai prie vandens statinės,
Tik saulutė siautė iš po debesų.*

*Motinėle siuntė švęstųjų žarijų —
Grižtančiai išblėso anglys suodini,
Kai pietų vėjelis dūko pasivijęs
Ir kai plaštakėlės kalbino mane.*

*Parnešiau motulei švesto vandenėlio
Ir ugnelę šventą anglių juodume —
Krosnyje pyragai kepė išsikėlę
Ir taip miela buvo, gera būt namie.*

*Vakarop senelė skubinos Perlojon —
Prie Dievulio karsto naktį prabudės —
Visą metų našta Jam sudės prie kojų,
Ir maldas ražančių Jam visas sudės.*

*O prisikėlimui gaus visi varpeliai,
O prisikėlimui žvakių degs šimtai —
Links skarotos galvos, links artojų keliai —
Tai prisikėlimo valandai šventai.*

*O paskui vežimai tai dardės keliuose —
Švestojo margučio imsime visi —
Stalą sočiai gražų, Dievulėli, duosi —
Bus Velykų šventė — didelė, šviesi.*

VELYKŲ BOBUTĖ

GRAŽINA BALSYTĖ

Buvo Didžiojo Šeštadienio popietė. Kundrotų sodyboje virė darbas. Vyrai tvarkėsi apie namus, šlavė kiemą, moterys skubėjo karves melžti, kepė žąsis, pyragą, dabino seklyčią. Neatsiliko nė mažieji. Susėdę prie didelio stalo, jie dažė margučius. Vladukas iš jų buvo pats didžiausias. Kaip gražiai atrodė jo margučiai! Nei Katrytė, nei Albinutė negalėjo jam prilygti, nors ir kaip stengėsi. Apie mažąjį Jonelį nereikėjo nė kalbėti — jo ir rankutės atrodė kaip margučiai.

— Iš kur tu taip ir išmokai? — klausė Vladuką Albinutė.

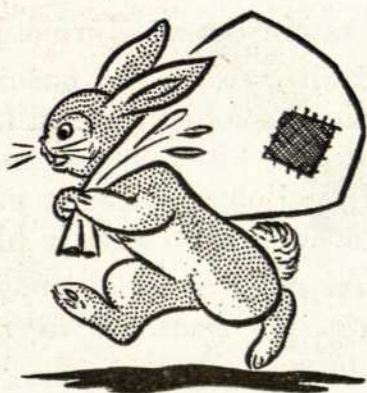
— Iš Velykų bobutės, — atsakė berniukas išdidžiai.

— O kur tu ją matei?

— Nesvarbu, kad aš nebuvo jos sutikęs, bet mačiau jos margučius. To man ir užtenka. O jūs net nežinote, kur Velykų bobutė gyvena?! — erzino Vladas.

— Kur, Vladuk, kur ji gyvena? — nerimavo Jonukas. Bet tuo laiku priemenėje pasigirdo žingsniai. Durims prasivėrus, į trobą įėjo kaimynas.

— Sveiki gyvi! — pasisveikino jis.

...margučius išnešioja kiškiai.

— Sveikas dėde, sveikas! — sušuko vaikai. — Pažiūrėk, kiek daug velykaičių primarginom! — ir visi apspito svečią. Kiekvienas traukė jį savo pusėn, kiekvienas norėjo pasigirti savo darbu.

— Ir gražumėlis! Viens už kitą margesni! Ir svogūno lukštuose nudažytų, ir vašku pamargintų, ir išdrožintų... kokių tik nori, — stebėjosi senukas.

— Dėde, — po kiek laiko pratarė Jonelis vos girdimu balsu.

— Ką, vaikeli?

— Ar toli gyvena Velykų bobutė?

Nors ir tyliai klausė Jonukas, bet kiti vistiek nugirdo.

— Dėde, papasakok apie Velykų bobutę, — prašė jie. — Ir mes norim išgirsti.

— Gerai, klausykitės, — tarė dėdė, žiūrėdamas į vaikus. — Velykų bobutė gyvena labai toli. Ta vieta vadinasi Didžgirių. Tai didelė giria, kurios viduryje stovi iš rąstų pastatyta trobelė. Jos stogas dengtas šiaudais. Prie trobelės įėjimo ji turi darželį. Ten auga zuikio kopūstai, visokios samanėlės, o pačiame viduryje žaliuoja rūtos. O ar žinot, kas tą trobelę pastatė, kas darželį tvorele aptvėrė?

— Pati bobutė... Žmonės... — spėliojo vaikai.

— Ne, neišspėjote, — pakratė galvą senelis. — Girios kiškėliai! Kiškėliai — tai geriausi Velykų bobutės bičiuliai. Per visą žiemą, kada laukai ir giria pilni sniego, bobutė šeimininkauja namelyje, o kiškėliai išbėga palakstyti, maisto pasijieškoti. Gi gražumėlis, švarumėlis toje mažoje trobelėje! Prie pat lango stovi staklės ir ratelis. Žiemos popietėmis ji verpia plonutėlius siūlus arba audžia lietuviškas juostas. O tie raštai — rašteliai: viens už kitą gražesni! Atėjus pavasariui, bobutė išsiuntinėja greitakojus kiškėlius, kad surinktų ir parneštų jai žinias apie gerus ir blogus vaikučius.

Jonelis sēdējo taip ramiai ir vis žiūrėjo į judančius dėdės ūsus.

— Kai artėja Didžioji Savaitė, — pasakojo senelis, — bobutė sušaukia į talką visus girios kiškelius. Straksi tada čia keturkojai, skuba, dirba. Vieni maišo dažus, kiti margina margučius, treči rūšiuoja juos ir krauna į vežimėlius. Bobutė, akinius užsidėjus, sėdi prie stalo ir varto didžiulę knygą, kur surašyti geri ir blogi vaikučių darbeliai.

Ir bobutė, ir kiškėliai rengiasi šiandieną į didžiąją kelionę. Artimesnėse apylinkėse margučius išnešioja kiškiai. Į tolimesnes vietas, kaip mūsų kaimas, bobutė vyksta pati. Gaila tik, kad jos niekadės negalima sutikti.

— Kodėl negalima? — sušuko vaikai.

— Ar nesate girdėję apie vaškinę kumelaitę? — paklausė dėdė.

— Apie kumelaitę? Ne!

— Didžgiryje, šalia savo trobelės, bobutė turi ir mažą tvartuką. Tenai ji laiko vaškinę kumelaitę. Žmonės kalba, kad ji esanti daug greitesnė už mūsų arklius. Didžiojo Šeštadienio pavakary pasikinko bobutė tą kumelaitę, apsitaiso gražiausiais drabužiais ir išvažiuoja. Velykų rytą, tik saulei tekant, bobutė vėl turi būti Didžgiryje.

— O kodėl ji negali dieną sugrįžti? — klausė Katrytė.

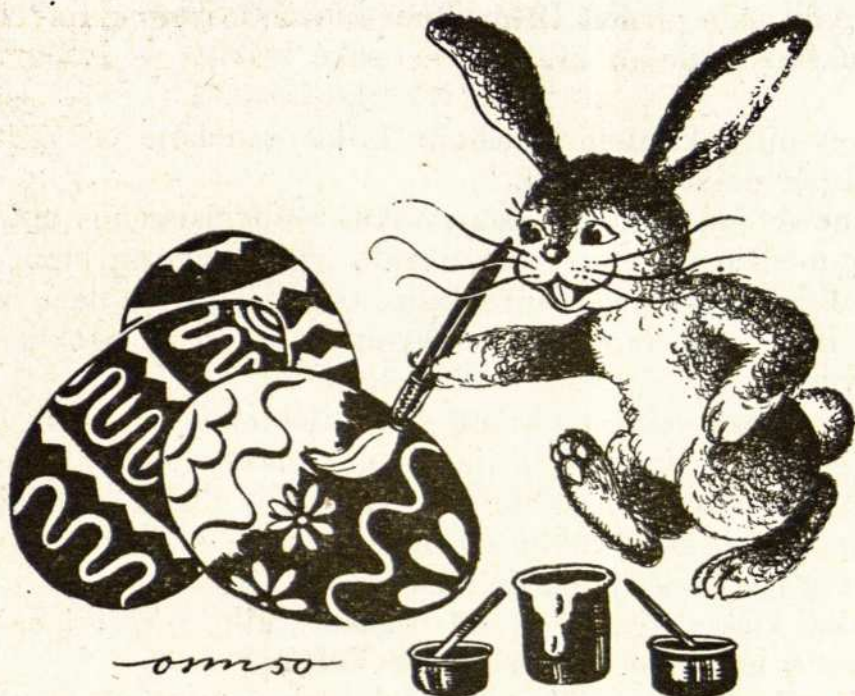
— Vaškinė kumelaitė bijo saulės. Jei tik saulė užkaitintų, ji pradėtų tirpti, ir Velykų bobutė nebegalėtų pas savo kiškelius sugrįžti. Na, o dabar jau ir man laikas namo.

— Sudiev, dėde! — atsisveikino vaikai.

— Kaip gražiai jis moka pasakoti, — galvojo Jonukas. Dabar ir aš žinau, kur Velykų bobutė gyvena.

Skubėjau pasveikint su šv. Velykom!

Ir pridarė tokių gražių margučių!

Velykų margučiai

ALBINA KAŠIUBIENĖ

— Velykos be margučių — tai ne Velykos, — tarė senis kiškis Ilgaausis savo žmonai Pilkutei. — Imkimės darbo!

Ilgai nelaukdamas, jis išlindo iš savo namelių, kuriuos turėjo pasistatęs po didele, vėjo išversta egle, ir nukeliavo tiesiai pas vištą Kuoduotę.

— Labas, gerbiamoji Kuoduote! — pasveikino senis kiškis.

— Labas, gerbiamas Ilgaausi, — atsakė višta, baigusi lesti pasakutinį grūdėlį. — Ką pasakysi?

— Artėja Velykos, o mes neturim kiaušinių. Be kiaušinių, kaip žinai, negalima margučių padaryti. Ar neparduotum kokių trijų tuzinų?

— Tiek daug!

— Ką čia daug, — kalbėjo senis kiškis. — Man pačiam su žmona po margutį — tai jau du. Penki kiškiukai — mano sūnūs — tai jau bus septyni. O juk turime daugybę gerų kaimynų — berniukų ir mergaičių, kuriems reikės išmarginti nors po vieną.

Višta pagalvojo, pagalvojo, pasikasė pasparnę, paskui pasakė:

— Ką dabar su tavim derėsies, juk esi geras kiškis, mielas kaimynas. Duosiu porą tuzinų. Tik žiūrėk, kad nešdamas nesudaužytum.

— Argi man pirmas kartas nešti kiaušinius per girią? Pažiūrėk, kaip minkštai paklojau kraitele, — sakė kiškis. — Jokių būdu nesuduš.

Gavęs pilną kraitele kiaušinių, kiškis padėkojo vištai ir patraukė tiesiai per palaukes namo.

Namuose jau rado žmoną ir vaikus besitriūšiančius aplink stalą. Prisinešę medžio žievelių, tošių, kevalų ir sudžiūvusių lapų, jie viską supylė į didelius puodus ir virė dažus. O kokių jie ten dažų neprivirė! Ir žalių, ir geltonų, ir rudų, ir mėlynų, ir raudonų, visokių visokiųjų spalvų.

— O dabar sėskim visi už stalo, imkim teptukus ir pradėkim dažyti, — tarė kiškienė, į prijuostę nusišluostydama rankas.

Netrukus visa šeima sėdo prie darbo. Jie dirbo kantriai ir labai rūpestingai. Ir pridarė tokių gražių margučių, kad ir geriausi dailininkai būtų pavydėję, jeigu jie būtų matę.

Paskui kiškiukai gražiai juos sustatė į eilę, surašė į beržo žievę, kurį margutį kam duoti ir ėmė laukti Velykų.

Kai atėjo Velykos, jie atsikėlė visi labai anksti. Dar saulė nebuvo patekėjus. Susidėjo margučius į pintinėles ir pasileido tiesiai į kaimą, kur gyveno linksmi berniukai ir mergaitės. Kadangi jie per ištiesus metus buvo geri kiškių draugai, tai mūsų Ilgausis su šeima nutarė pasveikinti juos su Velykomis ir kiekvienam padovanoti po margutį.

Kol saulė patekėjo, jau visi namai buvo aplankyti ir visi berniukai ir visos mergaitės pasveikinti. Kiškiai sugrįžo namo ir patys sėdosi už stalo, norėdami išmėginti, kurio margutis stipresnis.

Vaikai labai nustebo, kai eidami į bažnyčią, rado prie durų padėtus margučius. Jie visaip spėliojo. Kai kurie manė, kad tai jų tėvelių dovana, kiti sakė, kad jų seneliai išmargino, kai kurie spėjo, kad tai broliukų ir sesučių darbas, bet niekam nė į galvą neatėjo, kad tai kaimyno kiškio dovana. Berniukai ir mergaitės vartė margučius, skaitė parašą “Sveiki, sulaukę šventų Velykų” ir negalėjo atsидžiaugti jų grožiu. O mūsų kiškiai tik kraipė ūsus ir patenkinti šypsojosi.

NEKLAUSKIT, GĖLĖS

LEONARDAS ŽITKEVIČIUS

Neklauskit, gėlės,
Kur sniegulėlės —
Ne jų dabar valia.
Jos pas Dievulį
Baltutės guli
Baltučiam patale.

Saldus jų miegas,
Gilus, kaip sniegas,
Ir saldūs jų sapnai.
Sapnuojas pievos,
Beržai ir jievos
Ir šilo putinai.

Ateis žiemužė,
Ir jų širdužė
Atgis ir atsigaus.
Neklauskit, gėlės,
Ko sniegulėlės
Nekrinta iš dangaus.

RUNGTYNĖS

N. BUTKIENĖ

Prieš Velykas vaikai susirūpino, kuo šią šventę atžymėti.

— Turiu pasiūlymą, kurį galės įvykdyti didelis ir mažas, — pasakė Jonukas.

— Kokį? Kokį? — susidomėjo vaikai.

— Padarysime margučių rungtynes: kurio bus didesnis ir gražesnis, tas laimės dovaną.

— Kokią? — klausė Algiukas.

— Tai paslaptis.

— O kas skirs tą dovaną?

— Pats vyriausias.

— Vadinasi, tu, Jonuk? — įsikišo Mikutis.

— Ne, mes nesutinkam! — sušuko mergaitės. — Pats dalyvausi konkurse ir pats skirsi dovaną. Aišku, kad tavo margutis tau patiks labiausia. Teisėjas turi būti pašalinis žmogus.

— Mums jokių pašalinių žmonių nereikia. Patys matysim, kieno margutis didesnis ir gražesnis, — ramino jas Jonukas.

— Iki konkurso dienos mes niekam nerodykim savo margučių, — pasiūlė Katrytė.

Visi vaikai jai pritarė.

Nuo tos dienos jie rūpestingai ėmė žiūrėti motinų supirktus kiaušinius, jieškodami paties didžiausio.

— Mamyte, kokio paukščio kiaušinis pats didžiausias? — klausė Algiukas.

— Strauso.

— O tu gali man jį nupirkti?

— Ne, negaliu. Čia strausų nėra.

— O iš tų, kuriuos gali pirkti?

— O kam tau reikia?

Algiukas išpasakojo motinai visą konkurso paslaptį.

— Gera, — sakė motina. — Aš pasistengsiu nupirkti tau patį didžiausią kiaušinį, kokį tik krautuvėje rasiu. Bet ar tu mokėsi gražiai nudažyti?

— Tu man padėsi.

— Bet tada nebebus tavo darbas.

— Aš pats dažysiu, tu tik padėsi.

Motinai pavyko surasti gana didelį anties kiaušinį, kurį abu su Algiuku dailiai nudažė.

Mildutė pasiėmė paprasčiau. Kadangi iš jos dažymo nieko gero neišėjo, tai ji pasiėmė tėvelio dažytą — patį gražiausią iš visų, kraitelėje esančių margučių.

Jonukas nutarė nusipirkti vidutinio dydžio šokoladinį kiaušinį, kad nereikėtų pačiam dirbti.

Mikutis nutarė būti pats gudriausias. Jis nusipirko du didelius medinius kiaušinius. Vieną, truputį mažesnę, padovanojo Petriukui už tai, kad tas abu gražiai nudažytų.

Tiktai Katrytė pati išsirinko didžiausią kiaušinį, ir pati gražiai išmargino.

Didžiojo Šeštadienio vakarą visi vaikai susirūpino margučių konkursu.

Algiukas pirmas ištraukė iš kišenės didoką anties kiaušinį ir padėjo ant stalo.

— Oho, koks didelis! — nustebo Katrytė. Jos margutis buvo mažesnis, bet labai dailus.

Atėjo Mikučio eilė. Tasai išvyniojo iš skepetaitės medinį kiaušinį.

— Turbūt, tau strausas atsiuntė, — nustebo Algiukas. — Mano mama pasakojo, kad mūsų paukščiai tokių didelių nededa.

Mildutės margutis truputį didesnis už Katrytės margutį, bet ne tokio gražaus rašto.

Petriuko margutis buvo labai panašus į Mikučio margutį, tik spalvos kitokios. Paskutinis padėjo Jonukas savo šokoladinį kiaušinį.

Mikutis, pamatęs, kad jo kiaušinis pats didžiausias, suriko:

— Aš laimėjau!

— Bet tavo netikras, — pasipriešino Mildutė.

— Ne paukščio sudėtas, — pridėjo Katrytė.

— Nesvarbu, — pasakė Jonukas. — Svarbiausia, kad būtų valgomas. Kadangi Mikučio kiaušinis nevalgomas, tai ir netinka. Mano kiaušinis — tai ir valgyti galima ir pats didžiausias.

— Mes nesutinkam, — sušuko Algiukas. — Margučiai turi būti tokie, kokius ant Velykinio stalo deda. Mano didžiausias.

— Kur gi tu matei, Algiuk, kad iš ančių kiaušinių darytų Velykinius margučius.

— Aš laimėjau! — apsidžiaugė Mildutė. — Dabar lieka mano didžiausias.

— Didžiausias, bet ne gražiausias. Mano gražesnis už tavo, — ginčijosi Katrytė.

Berniukai rimtai apžiūrinėjo mergaičių margučius.

Kurio stipresnis?

— Man atrodo, kad Katrytės gražesnis už Mildutės, — pasakė Mikutis.

— Bet mano didesnis, — vis nepasidavė Mildutė.

Vaikai pradėjo ginčytis. Mikutis įrodinėjo, kad nebuvo susitarta, jog margučiai turi būti valgomi; Mildutė sakė, kad tik vištų kiaušiniai tinka konkursui; Algiukas tvirtino, kad visų paukščių margučiai geri. Taip ir negalėjo vaikai susitarti, kas laimėtojas.

— O ką gi darysim dabar su tais kiaušiniais? — paklausė Algiukas.

— Algiuk, tau mamytė padėjo išmarginti, tai padovanok jį tėveliui, o aš padovanosiu mamytei, — pasakė Mildutė.

— O mes pasikeisim su Jonuku. Aš jam padovanosiu savo, o jis man savo, — apsidžiaugė Katrytė.

— Kokia gudruolė! Nori mano šokoladą suvalgyti, — šypsodamasis, pasakė Jonukas.

— Nebijok, valgysim abu. Aš sąžiningai padalinsiu.

— O ką mes darysim su savo mediniais margučiais, Petriuk? — nusiminęs klausė Mikutis.

— Pasikeiskit, — pasiūlė Jonukas.

Ir visi, neišskiriant paties Algiuko, gardžiai nusijuokė.

— Nenusimink, Mikuti, — ramino Mildutė. — Nunešk tą kiaušinį į našlaičių prieglaudą. Vaikučiai galės žaisti.

— Tai ir mes visi eikim ir nuneškim savo žaisliukus, su kuriais patys nebežaidžiame, — patarė Katrytė.

— Puikiai sumanyta! — sušuko berniukai.

Už valandos visi susirinko su žaislais ir tiesiai nužygiavo į našlaičių prieglaudą.

SNAIGIŲ PASAKA

LEONARDAS ŽITKEVIČIUS

Aš palmių pavėsy sėdėjau
Ir dobilo žiedu žydėjau.
Ir vėjas iš tėviškės pūtė,
Ir dainą dainavo sesutė.

Aš palmių pavėsy sėdėjau
Ir vyturio giesmę girdėjau.
O snaigės apkrito man taką
Ir krinta. Ir pasaką seka.

— Napaliuk, ar labai skauda?

GERASIS AITVARAS

STEPAS ZOBARSKAS

Ledai skeldėdami plaukia upėmis. Pajuodavusio sniego likučiai baigia paplūsti vandeniu. Saulės atokaitoje žėri neseniai iš po ledo žievės prasikalusių žibuoklių lapeliukai.

Aš brendu upės pakraščiu. Pernai šituo metu pabaliuos jieškojau pempės kiaušinių. Dideli batai kliuksi prisemti vandens. Praskydęs sniegas, kaip nedavirusi košė, tyška ant aulų. Jei būčiau neatsargus, paslystų koja ir atsitiktų nemalonių dalykų. Šiurpulys nupurtintų gelsvais kailiniokais apsiaustą nugarą.

Priėjęs Malaišos lieptą — skersai upelį permestą neaptašytos eglės rąstą — nusimaunu pirštines. Pateliuskuoju pirštų galais vandenį. Oi, kaip šaltas!

Jau noriu pereiti anon pusėn ir prisilaužti verbų. Staiga išgirstu staigų šauksmą. Apsizvalgau, bet niekur nieko nematyti. Tiktai, kai balsas pasikartoja, skubiai pašoku ir bėgu į nelaimingojo šauklio pusę.

Prieš akis plūduriuoja platūs, stori ledo gabalai. Tarp jų kyšo dvi rankos.

— Gelbėkit! Gelbėkit! — sklįsta balsas vandens paviršiumi. Permetu akimis krantą.

— Aitvaras nunešė visas valtis nuo paupio. Ir žmogaus nė vieno...

Kaip apsvaigęs, nusimetu kailiniokus ir puolu į patį upės sūkurį. Vanduo apsemia pečius, kaklą. Pasiutusiai šalta.

Ir plaukti nepaprastai sunku. Srovė traukia atgal. Ledai plakasi prie burnos. Staiga moteriškas balsas dar labiau suklykia.

— Laikykis! Laikykis! — drąsinu skenduolę ir iš visų jėgų iriuo-

si pirmyn. Metuosi šuoliais kaip naras. Štai, jau matau skęstančios moteriškės galvą... mirties siaubo perkreiptą veidą, padrikusius plaukus... Ji pasineria į vandenį ir vėl iškyla...

— Laikykis! Laikykis!.. Duok ranką! Drąsiau!..

Blyški šviesa pasitinka mano akis. Pakeliu galvą, apsidairau ir niekaip negaliu susivokti, kur esu.

— Ačiū Dievui, kad taip laimingai pasibaigė, — girdžiu už durų saviškius kalbant.

— Mat, kaip kartais atsitinka, — sako mano mokytojas. — Sken-duolę parvežė į namus jau visai atsipeikėjusią, o išgelbėtojas vis dar neatgauna žado.

— Aš sakiau ir sakysiu, kad Napalys — drąsiausias vyras mūsų apylinkėj.

... Tai kalba tetulė. Aš pažįstu jos balsą. Pirmiau ji sakydavo: “Napalys didžiausias sodžiaus liurbis. Aš sakiau ir sakysiu”.

Balsai maišosi, nelyginant sode bičių dūzgimas. Man pamažėl grįžta sąmonė. Noriu pašaukti brolių, bet vietoj žodžių išeina dejavimas. Prasiveria durys ir įeina nusiminusi motina. Ji prieina prie lovos, pasilenkia ir tyliai klausia:

— Napaliuk, ar labai skauda? Gal kunigą atvežti?

Aš linksmai nusišypsau ir pakratau galvą: “Ne, aš pakankamai sveikas, kunigo man nereikia”. Ji pataiso pagalvius, iš visų pusių apkamšo nugarą ir, stabtelėjusi, taria:

— Laimė, kad taip pasibaigė. Galėjot abu — ir tu, ir Natalija — nugrimsti. Nežinia, kas būtų buvę, jeigu nebūtų pasimaišęs Sargis. Kai tu ištraukei mergaitę ir parkritai ant kranto, Sargis atbėgo sodybon ir tol kaukė, tol neatsitraukė nuo durų, kol nenuėjo mūsų vyrai paskui jį į paupį.

Dabar jau man viskas aišku.

— Kokia Natalija? — klausiu aš.

— Tai argi tu jos nepažinojai?

— Ne, nepažinojau.

— Na, tai bus laiko susipažinti. Dabar gulėk ramiai ir gydykis.

Ir nieko daugiau nesakydama, motina tyliais žingsniais išeina iš seklyčios.

Jau visa savaitė, kaip guli lovoje ir geriu vaistus. Gydytojas pripažino persišaldymą. Baisiai nemalonu būti ištisas dienas kambaryje ir žiūrėti, kaip namiškiai ruošiasi Velykų šventėms. Seserys, atsi-raičiusios rankoves, margina kiaušinius. Piemenukas, prisišildęs vaško, teploja juo kevalą, išdarinėja visokius paukščius ir žvaigždes.

Paskui kiša į dažų bliūdą, o išdžiovinęs, nuskuta vašką ir stato į eilę kitų, taip pat labai mandriai išrašinėty, margučių.

Juzė, jauniausioji sesuo, adata ir aštriu peiliuku braižo paveikslus. Viename kiaušinyje išbraižo lakštingalą ir žieduotą alyvos šaką.

— Tai tau, Napaly, — sako juokdamos.

— O kam čia tas paukštis su alyvų šaka?

Juzė suprunkščia juokais ir gudriai primerkia akį.

— Lakštingala, — sako ji, — tai tetulė, kuri dabar visoj apylinkėj lakštuoja, tavim besididžiuodama, o alyvos šaka, aišku, tu pats esi.

— Ak, tu, išdykėle, — sušunku pykterėjęs ir noriu nučiupti už kasų, bet ji spėja pasprukti.

Kartais įleidžia kambarin mano išgelbėtoją. Piemenukas paduoda jam didelį kaulą. Aš glostau, žiūriu, kaip primerkęs akis, urgzdamas graužia dovaną. Bet jeigu pasimaišo svetimas, motina su šluotražiu išgena jį lauk.

Paskutinę dieną prieš Velykas piemenukas nuėjo į bažnyčią ir atsinešė šventosios ugnelės. Mūsų namuose užviešpatavo šventiška rimtis. Sienos ir pečius balti, nelyginant drobė. Visi persivilko švariais marškiniais, apsiskuto, susišukavo. Iš veidų trykšte trykšta džiaugsmas.

— Ar tu dar nepajėgi keltis? — klausia pasilenkusi sesuo. Pamegink.

Aš pasikeliu truputį ir vėl krintu į lovą.

— Tai lik sveikas! Mes eisim į bažnyčią! Išsimiegok, gal rytoj geriau jausies.

Netrukus visi atsisveikina ir išeina iš namų, o aš pasilieku vienas tarp keturių sienų. Toje įkyrioje tylumoje, rodos, girdžiu bažnyčioje giedančių balsus. Jie darosi vis garsesni, skverbiasi į kambarį ir graudena, kaip tyli vargonų muzika.

Taip besvajodamas užmiegu.

Iš miego pabudina netikėti žingsniai.

— Kas ten?

— Aš, — atsiliepia moteriškas balsas.

Pakeliu galvą, bet nieko nematau. Vėlaus vakaro tamsuma visas kertes užplūdusi. Tik siaura mėnulio juosta perkerta aslą.

— Uždekite žiburį, — sakau jai, — aš negaliu atsikelti. Ji priartina prie manęs, atsisėda ant lovos krašto, paima abi mano rankas.

— Aš atėjau padėkoti jums, — taria tyliu balsu.

— Tai jūs esate Natalija?

— Taip...

— Labai džiaugiuos, kad aplankėte.

— Sirgau ir aš, — pasakoja ji, — bet dabar jau sveikata pagerėjo...

Mėnulio juostoje regiu jos veidą, šviesų, kaip sidabras. Iš po šilkinės skarelės išlindęs geltonų plaukų pluoštas prisiartina prie mano krūtinės. Staiga ji pasilenkia, pabučiuoja mano ranką, ir aš pajuntu ašaras.

— Ką jūs darote! Kas jums? . . .

— Dieve! Kaip aš laiminga, kad išgelbėjote! Aš tik buvau susižadėjusi . . . Po Velykų mes sutarėme kelti vestuves.

Ji kalba pasikukčiodama, su ašarom, nedrąsiai.

— Būkite toks malonus, — sako ji pagaliau, — priimkite iš manęs nors šitą mažą dovanėlę.

— Dovanėlę? Už išgelbėjimą? Argi reikia atlyginimo už išgelbėjimą?

— Bet tai nėra joks atlyginimas. Aš tik noriu jums padovanoti atminimui. Prašau jus, priimkite!

Ji beveik maldauja.

— O ką man atnešei, geroji mergaite?

— Pamatysite, kai išauš. Dabar turiu skubėti į bažnyčią, kad nepavėluočiau. Sudiev!

— Sudiev!

Kai ji išeina, drebėdamas išlipu iš lovos, susijieškau degtukus ir užsižiebiu žiburį. Ach, ką išvysta mano akys! Ant staliuko žėri puiki, verbų ir pataisų vainikais apvainikuota, margučių kraitelė, kurios lankas perjuostas puikaus audimo juosta.

Aš vos neparvirstu iš džiaugsmo ir skubiai grįžtu į lovą.

— Gera padaryti žmogų laimingą. Kiekvienas geras darbas atneša džiaugsmo, — mąstau, žiūrėdamas į dovaną, o prieš akis iškyla vestuvių paveikslas, vestuvių, kurių lemtis buvo mano valioje ir pasiryžime.

Kai sugrįžę namiškiai klaus, kas atnešė man tokių gražių dovanų, nusišypsosiu ir pasakysiu:

— Gerasis aitvaras!

— Šitą galiu duoti, nes tai mano kriaušė.

GERIAUSIAS LINKĖJIMAS

(jugoslavų pasaka)

Trys broliai kartą augino vieną kriaušę, ir paeiliui ją visi saugojo. Kai du išeidavo dirbti, trečiasis pasilikdavo namie ir žiūrėdavo, kad niekas nenulaužtų jų kriaušės ir nenuskintų vaisių.

Kaip tik tuo laiku iš dangaus buvo pasiųstas į žemę angelas trijų brolių širdims ištirti. Pasivertęs elgeta, angelas prisiartinio prie kriaušės tą dieną, kada vyresnysis brolis ją saugojo, ir iškėlęs augštin ranką, tarė:

— Danguos vardu prašau tave, broli, duok man prinokusią kriaušę suvalgyti.

Vyresnysis brolis tuoj nuskynė kriaušę ir padavė jam, sakydamas:

— Šitą aš galiu duoti, nes tai mano kriaušė, bet likusios priklausos mano broliams. Jų aš tau neduosiu.

Angelas padėkojo ir nuėjo savo keliais.

Kitą dieną antrasis brolis saugojo kriaušę. Angelas vėl pasivertė elgeta ir vėl atėjo prašydamas prinokusios kriaušės.

— Imk šitą, — sakė antrasis brolis, — toji kriaušė man priklauso, bet kitų aš negaliu duoti, nes jos ne mano, bet mano brolių.

Angelas padėkojo antrajam broliui ir vėl iškeliavo.

Trečią dieną atėjo eilė jauniausiam broliui saugoti kriaušės medį. Angelas taip pat atėjo ir prašė jį kriaušės. Jauniausias brolis atidavė savo kriaušę, taip, kaip ir kiti jo broliai.

Tada angelas persirengė vienuolio rūbais ir atėjo anksti rytą, kada visi trys broliai tebebuvo namie.

— Eikit su manim, sūneliai, — tarė angelas. — Gal aš surasiu jums ką nors geresnio, negu saugojimas kriaušės medžio.

Ilgai broliai keliavo, kol pagaliau priėjo plačią ir gilią upę.

Angelas tarė vyresniajam broliui:

— Mano sūnau, jeigu kiekvienas tavo noras išsipildytų, sakyk, ko norėtum?

— Būtų puiku, jei visas upės vanduo pavirstų į vyną ir priklausytų man, — atsakė vyresnysis brolis.

Angelas iškėlė lazda, padarė kryžiaus ženklą, ir upė bėginti pavirto vynu. Daugybė vyrų rideno vyno bačkas, ir visi kreipėsi į vyresnįjį brolių kaip į savo poną.

— Tavo norai išsipildė, — sakė angelas. — Bet kai dabar esi toks turtingas, neužmiršk Dievo vargšų.

Palikę vyresnįjį brolių prie vyno, jie keliavo toliau, kol priėjo lauką, pilną karvelių, kurie lesė pabertus grūdus.

— O ko tu norėtum, jeigu žinotum, kad kiekvienas tavo noras išsipildys? — paklausė angelas antrąjį brolių.

— Būtų puiku, — atsakė antrasis brolis, — jeigu visi šitie karveliai pavirstų avelėmis ir priklausytų man.

Angelas iškėlė lazda, peržegnojo, ir bematant laukas prisipildė avelių. Čia taip pat stovėjo daug namukų. Moterys melžė avis ir iš jų pieno slėgė sūrius. Vyrai sūdė mėsą ir ruošėsi į turgų, kiti keden vilnas. Ir visi kreipėsi į antrąjį brolių kaip į savo poną.

— Štai tavo norai, — sakė angelas. — Tik praturtėjęs, neužmiršk Dievo vargšų.

Ir jis nukeliavo tolyn su jauniausiuoju broliu.

— Dabar pasakyk, ko tu norėtum, sūnau, — paklausė angelas jauniausiąjį brolių.

Jauniausias brolis patyliukais atsakė:

— Vienas dalykas, ko aš tikrai norėčiau, tai gauti gailėtingą žmoną.

— Sūnau, tu prašai paties sunkiausio dalyko, — sušuko angelas. Tėra dvi tokios moterys visame pasaulyje, bet jos ištekėjusios, o trečioji yra karalaitė, dėl kurios dabar varžosi du karaliai. Na, bet eikim pas karalių ir pamėginkim paprašyt karalaitės rankos.

Jie nukeliavo į miestą. Dulkėti ir išvargę, jie užėjo į karaliaus rūmus, kuriuose gyveno toji karalaitė.

Karalius priėmė juos, bet išklauses jų noro, sušuko:

— Kaip aš galiu dabar nuspręsti, kuriam atiduoti savo dukterį? Tą pačią dieną du karaliai ir šitas jaunuolis prašo jos rankos. Ką aš turiu daryti?

— Tegu dangus nusprendžia, — patarė angelas.

— Gerai, — sutiko karalius, — bet kaip?

— Nukirsk šiąnakt tris vynuogių šakas, o karalaitė tegu pažymi ant kiekvienos šakos peršamojo vardą. Kuri šaka rytoj pražys, už to ir išleisi dukterį.

— Puikus sumanymas! — sušuko karalius.

Ir karalaitė ir jaunikiai su tuo sutiko. Karalaitė pažymėjo vardus ir pasodino šakas. Kitą rytą dvi šakos buvo tuščios ir nuvytusios, bet trečioji buvo pilna žalių lapų ir išsirpusių vynuogių. Ir ant tos žaliuojančios šakos buvo įrašytas jauniausiojo brolio vardas. Karalius sutiko su dangaus sprendimu, palydėjo dukterį į bažnyčią ir išleido ją už jauniausiojo brolio. Paskui jis atsisveikino juos ir palaimino. Angelas palydėjo jaunuosius į girią ir pasišalino.

Praėjo metai, angelas vėl nusileido žemėn, norėdamas pažiūrėt, kaip sekasi trims broliams. Jis vėl persirengė elgetos drabužiais ir nuėjo tiesiai pas vyriausiąjį brolių, kuris triūsėsi apie vyną ir vyno spaudyklą.

— Būk geras, duok man, vargšui žmogeliui, taurę vyno, — prašė angelas.

— Nešdinkis lauk, senas valkata! — piktai suriko vyriausias brolis. — Jeigu aš davinėčiau kiekvienam elgetai po taurę vyno, kuris tik čia pasimaišo, tai pats pasidaryčiau elgeta.

Angelas iškėlė lazda, padarė kryžiaus ženklą, ir bematant vietoj vyno, vynspaudžių ir darbininkų, pasidarė smiltys ir plati upė.

— Praturtėjęs, užmiršai Dievo varginguosius, tai grįžk dabar pas savo kriaušę.

Paskui angelas nuėjo pas antrąjį brolių.

— Būk geras, duok man gabalėlį sūrio, — maldavo angelas.

— Lauk iš čia, o ne, tai šunimis užpjudysiu! — sušuko antrasis brolis. — Aš neturiu jokio sūrio tokiems niekam tikusiems, kaip tu.

Angelas pakėlė lazda, padarė kryžiaus ženklą, ir visos avys bematant išnyko, o jų vietoj pasirodė gausybė lesančių karvelių.

— Tu užmiršai Dievo vargšus, — rūsčiai tarė angelas, — tai grįžk pas savo kriaušę.

Dabar angelas nuskubėjo į girią, kur buvo palikęs jaunąjį brolių su karalaitė. Juos rado begyvenančius varge, mažytėj trobelėj.

— Dievas su jumis, — tarė angelas, vis dar apsirengęs elgetos drabužiais. — Dangaus vardu prašau, duokit man truputį sriubos ir leiskit čia šiąnakt pernaktoti.

— Nors mes patys vargšai, bet vistiek kviečiam užeit vidun, — tarė jauniausias brolis. — Pasidalinsime tuo, ką turim.

Jauniausias brolis patogiausiai pasodino senuką elgetą prie besikūrenančios ugnies, o karalaitė paruošė tris lėkštes vakarienei. Vakariene buvo tokia skurdi, kad net duona buvo kepta ne iš miltų, bet iš visokių žievelių ir šaknelių, kurių jauniausias brolis prisirankiojo girioj.

— Man gėda, kad mes negalim jūsų tikrą duoną pavaišinti, — tarė karalaitė.

— O, man labai mažai tereikia, — atsakė angelas, šypsodamasis.

Ir kada karalaitė atidengė pečių, kur kepėsi duona, ji pamatė kepalą iš pačių gražiausių miltų.

— Garbė Dievui! — sušuko karalaitė ir pradėjo verkti iš džiaugsmo. Ji pasėmė šotį vandens iš šaltinio, bet kai pradėjo pilstyti į taurės, ten buvo vynas. Dabar jauniausias brolis nebesitvėrė džiaugsmu.

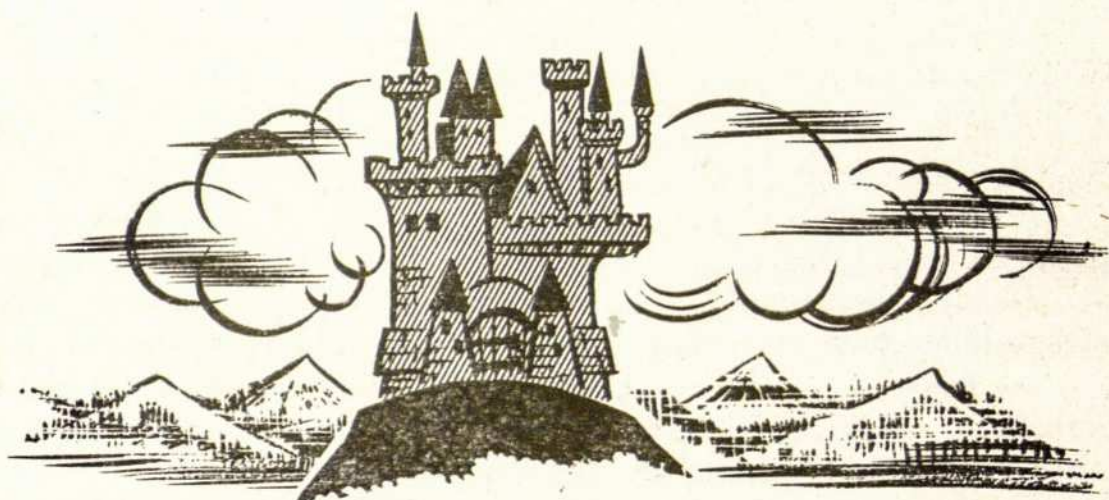
Angelas tarė:

— Būdami patys laimingi, jūs neužmiršote ir Dievo vargšų, užtat Dievas dabar jums atlygina.

Jis iškėlė lazda, padarė kryžiaus ženklą, ir skurdi trobelė bemačiant pranyko. Jos vietoje iškilo dideli, gražūs rūmai, pilni turto ir visokių gėrybių. Daugybė tarnų ėjo pro šalį ir, lenkdamiesi jiems, vadino jauniausiąjį brolių viešpačiu, o jo žmoną — kilmingąją poniją.

Ir senasis elgeta pakilo ir palaimino juos. “Dievas jums suteikia šituos turtus, ir jie bus jūsų tol, kol jūs su kitais dalinsitės. Būkite laimingi ir likit sveiki, mano vaikai.”

Angelas sugrįžo į dangų, norėdamas pranešti apie gerą jauniausiojo brolio širdį, o jauniausias brolis ir jo mieloji žmona ilgai ir laimingai gyveno pilni garbės ir meilės.

Trobelės vietoje iškilo dideli, gražūs rūmai.

Šimtą vienuoliktąjį kartą skruzdėlė laimėjo.

ŽMOGUS IR SKRUZDĖLĖ

(*Graikų pasaka*)

K. V. PAULIUS

Seniai, labai seniai prie gražių Olimpo kalnų gyveno nelaimingas darbininkas. Jis visą amžių dirbo, prastai valgė, mažai miegojo, o žiaurus likimas jo darbus vis niekais paversdavo.

Jaunas tebebūdamas, jis pradėjo statyti namus. Nuo kalno pašlaitės nešiojo storus rąstus, tašė juos ir dailiai vieną ant kito dėjo. Augo sienos, tokios gražios ir tvirtos, kad net kaimynai jaunajam darbininkui pradėjo pavydėti.

— Žiūrėkite, — kalbėjo jie, — kokį gražų namą jis pasistatys! Kažin, ar pats karalius turi puikesnius rūmus?

Taip jis dirbo keletą metų. Pabaigęs darbą, nė pats negalėjo atsižiūrėti. Jo namai stovėjo ant gražaus kalnelio. Aplinkui vingiavo sraunus upelis, bet toks tyras, kad jo gelmėse galėjai matyti žaidžiančias žuvytes ir srovės ritenamus akmenėlius. Toliau stūksojo didingi Olimpo kalnai. Žmonės kalbėjo, kad tuose kalnuose gyveną garbingieji dievai. Jie ten turi aukso rūmus, kuriuose kelią iškilmingas puotas, gerią tokį nuostabų gėrimą — nektarą, kurio išgėręs, žmogus pasidaręs ne tik nemirtingas, bet ir laimingas.

— Dabar vesiu žmoną, — tarė sau jaunuolis. — Ji gyvens šiuose namuose, o aš eisiu į Olimpo viršūnes. Gal ir man pasiseks surasti

stebuklingojo nektaro? Tada aš pats jo atsigersiu ir savo žmonai parnešiu. Ir gyvensime abu labai, labai laimingi!

Taip galvodamas, jaunuolis dailino, puošė savo namą. Kai jau viskas buvo padaryta, jis išėjo į kalnus gėlių parsinešti. Buvo pavasaris, čiulbėjo paukščiai. Jis ėjo per pievas, skindamas gėles, ir juo toliau ėjo, juo gražesnių gėlių rado. Jau visą glėbį buvo prisiskynęs, kai staiga pastebėjo kylančius debesis. Artinosi baisi kalnų audra. Jaunuolis leidosi bėgti pakalnėn. Jau matė savo namo stogą, kai pasipylė lietūs. Dangus aptemo, Olimpo viršūnėse ėmė trankytis perkūnas. Jaunuolis vis tebebėgo. Štai jau pasiekė kalnelį, nebetoli ir jo gražieji namai. Vienu metu sužaubavo, trenkė perkūnija, ir jaunuolis pamatė, kaip visas jo namas paskendo liepsnose.

Audrai nutilus, ilgai vaikščiojo jaunuolis apie sudegusio namo pamatus ir galvojo apie savo nedalią. . . Pagaliau, jis pakėlė augštin akis ir, rodos, pabudo iš gilaus miego. Aplinkui tebežydėjo pavasaris, tebešvietė skaisti saulė. O kai jis nuėjo prie upelio, jo plyname paviršiuje pamatė pats save. Tiesa, jo veidas buvo sulisęs, plaukai susivėlę, bet akyse tebešvietė ta pati jaunystės ugnis.

— Aha, — pirmą kartą jis prabilo, — aš tebesu jaunas ir stiprus. Žinau, ką dabar darysiu! Pasistatysiu tokius namus, kokių ir pats perkūnas nebesudegins.

Ir jis vėl griebėsi darbo dar uoliau, negu pirma. Kasė molį, minė ir iš jo lipdė naujam namui sienas. Ilgai jis taip dirbo. Jau reikėjo ir stogą dengti, kai atėjo ruduo, pradėjo lyti, ir lijo taip ilgai ir taip smarkiai, kad molinės namo sienos pradėjo griūti. Jaunuolis bėgiojo apie jas, rankomis ramstė, lentomis sutvirtinti bandė, tačiau niekas nebegelbėjo. Netrukus vietoj sienų liko tik molio krūvos.

Ir vėl jaunuolis nebevalgė, nebemiegojo, tik slankiojo apie molio krūvas ir keikė savo nelaimę. Jaunuoliui vis rodės, kad Olimpo dievai jam laimės pavydi ir nuo kalnų audras ir lietų siunčia.

Kitą pavasarį jis vėl nuėjo prie upelio ir pažvelgė į vandenį. Į jį žiūrėjo kaulėtas, išblyškęs, susiraukšlėjęs veidas, kurio didelę dalį pridengė tanki barzda ir ilgi ūsai. Bet jo akys tebebuvo tokios pat jaunos ir ryžtingos.

— Dar ne vėlu, — tarė jis pats sau. — Medį ugnis sudegina, molį lietūs praskiedžia, bet aš pasistatysiu namus iš akmenų, kurių čia tiek daug kalnuose. Reikėjo iš karto lipti į kalnus, plėsti akmenis luitus ir risti pakalnėn, o paskui krauti iš jų stiprias sienas!

Ir jaunuolis bematant atsidūrė kalnuose. Pradėjo riedėti pakalnėn uolu atlaužos, o paskui iš jų ėmė augti sienos. Praėjo daug metų. Trankėsi perkūnai, lijo lietūs, bet sienos nieko nebojo — vis kilo ir kilo augštin. Kaimynai pradėjo girti jo ištvermę ir sumanumą. Net

iš tolimųjų kaimų ateidavo smalsuoliai ir, sustoję, galvas kraipė, pilni nusistebėjimo.

Kai sutemdavo, jis eidavo į kalno olą ir guldavo į minkštą samanų guolį — laimingas ir patenkintas. Vieną naktį jis sapnavo baisų sapną. Matė per slėnius keliaujantį milžiną. Priėjo tas milžinas prie kalno, kurio oloje miegojo išvargęs mūsų darbininkas, įsiremė didžiulėmis rankomis ir pradėjo judinti kalną. Kalnas sujudėjo, susiūbavo. Pabudęs, jaunuolis nesuprato, kas čia darėsi — kalnas, iš tiesų, siūbavo ir taip stipriai, kad net nebuvo galima pastovėti. Staiga pradėjo griūti akmenys ir netrukus, vietoj statomo namo, buvo akmenų krūva. Žemės drebėjimas ir trečią jo namą sunaikino.

Mūsų statytojas visai paseno, sulįso, jo drabužiai skudurais pavirto. Niekas nebedrįso prie jo prisiartinti nei jo prakalbinti. Jis atrodė panašus į baidyklę, bet ne į žmogų.

Nuovargio ir troškulio kankinamas, jis vėl atklydo prie upelio ir pasilenkė prie vandens. Dabar vandenį pamatė senį, kurio jis nebegalėjo pažinti. Ir akys buvo nebe tos, ryžtingumas buvo dingęs, nebebuvo tos ugnelės, kuri du kartus jį naujiems darbams paskatino.

— Viskas praėjo, — kalbėjo jis pats sau. — Veltui vargau, veltui dirbau. Pasenau ir nieko neturiu... Tik mirtis, tik viena mirtis mane beišgelbės...

Jis atsistojo, nusijuosė diržą, kuris tik vienas iš viso jo apdaro buvo sveikas, ir išėjo į miško gilumą. Jėgos visai baigėsi. Kojos užkliuvo už šakelės ir jis pargriuvo. Žiūrėdamas į žolę, į mažičius vabalėlius, jis pamatė skruzdėlę, kuri vilko kelis sykius už save didesnę naštą. Sunkiai ji dirbo, nes našta kliuvo už kiekvienos žolelės, kiekvieno šapelio. Kai skruzdėlė priėjo skersai kelio gulinčią šaką, mūsų darbininkas susidomėjo, kaip gi ji, būdama tokia mažutė, perkels savo naštą. Jau buvo užsikėlusį sunkenybę ant pat šakos viršaus, bet našta kažkaip išslydo ir nukrito atgal. Skruzdėlė bandė antrą, trečią kartą ir vis veltui.

— Jai nesiseka lygiai taip, kaip ir man — galvojo jis, o akimis vis sekė skruzdėlę ir skaičiavo, kiek kartų jai nepasiseks. Jau šimtą ir dešimt kartų skruzdėlė mėgino nugalėti kliūtį, bet vis nesisekė.

— Ką ji dabar darys? — kalbėjo jis — A a, ji bėga. Bet kur? — Skruzdėlė apžiūrėjo šaką, apžiūrėjo savo naštą, pasikrapštė ūselius ir vėl kibo į darbą. Atrodė, kad jos smulkutės kojytės tuoj luš, bet našta ėmė kilti augštin. Skruzdėlė laimėjo.

— Šimtas vienuoliktąjį kartą skruzdėlė laimėjo, — tarė darbininkas atsistodamas. — O aš?... Po trečio nepasisėkimo nustojau vilties. Ne, ir aš nepasiduosiu. Eisiu ir vėl pradėsiu statyti namą. Vieną dieną ir man pasiseks!...

Ir linksmas darbininkas grįžo prie savo statybos.

“VARPUI” SKAMBANT

(pabaiga)

A. GRIGAITIS

JONAITIENĖ: Gerai jau gerai. Aną kartą pasakojau apie garbingą Lietuvos praeitį, apie didvyriškas mūsų protėvių kovas su kryžiuočiais. Vėliau Lietuva susidėjo su lenkais ir nusilpnėjo, kol pagaliau ruskiai maskoliai ją visai pavergė. O ruskiai, kaip matote, mus nori padaryti tikrais ruskais, jie nori, kad mes atsižadėtume savo tikėjimo, užmirštume savo kalbą ir taptume jų paklusniais tarnais. Kas tik bando jiems priešintis, tas atsiduria kalėjime ar šaltajam Sibire.

PETRUKAS: Teta, aš niekuomet neatsižadėsiu savo tikėjimo, savo kalbos ir visuomet būsiu lietuvis.

ONUTĖ: O aš, mamute, lietuviškai dainuosiu; niekas negali uždrausti man lietuviškai dainuoti.

ANTANUKAS: Kai ruskis parodys kančių, tai ir visa jūsų drąsa prapuls.

PETRUKAS: Mano dėdė už lietuviškas knygas mirė Sibire, tai ir aš neišsigąsiu maskoliaus bizūno.
(*Kieme suloja šuo*).

JONAITIENĖ: kažkas ateina, slėpkite elementorių ir imkit plėšyti plunksnas.

ONUTĖ: (*žiūrėdama pro langą*) Mamute, Sabaitis elgeta ateina.

JONAITIENĖ: Tai doras žmogus, bet elementorių vistiek kiškite po kėde.

SABAITIS: (*įeina*). Garbė Jėzui Kristui.

JONAITIENĖ: Per amžius. Amen.

SABAITIS (*sėdasi ant suolo ir pradeda garsiai kalbėti “Tėve Mūsų”*).

JONAITIENĖ (*baigus Sabaičiui melstis*). Tai gal, Sabaitėli, dar nepusryčiaęs?

SABAITIS: Ačiū, šeimininkėle, ačiū. Nakvojau Gražuliuos, ten ir pusryčius valgiau. Geri žmonės. Lai Viešpats Dievas jiems atlygina.

JONAITIENĖ: O kas, Sabaitėli, girdėti žmonėse?

SABAITIS: Žinai, šeimininkėle, daug ką žmonės kalba, visko neišpasakosi. Turiu truputį naujienų, turiu. O kur šeimininkas?

Akutės žiūri į tą pusę, kur liko Lietuva gražioji.

JONAITIENĖ: Laukuose dirba. Žinai, pavasaris prasidėjo, dirvos pradžiūvo, tai vyrai tveriasi už žagrės ir į laukus. O ką, norėjai su vyru pakalbėti?

SABAITIS: Čia jo giminės prašė pašnekėt vienu reikalu.

JONAITIENĖ: Vaikai, šiandien daugiau nesimokysim. Tu, Petruk, bėgdamas namo, užsik pas Vanagaičius ir pasakyk, kad pavakary užėsiu aplankyti sergančio Vincuko. O tu, Antanuk, bėk tėvo pašaukti ir patsai pabūk prie žagrės.

ONUTĖ: Mamute, ir aš noriu su Antanuku bėgt į laukus.

PETRUKAS: Sudie, teta, aš užėisiu pas Vanagaičius.

JONAITIENĖ: Sudie, Petruk! Gerai, vaikai, bėkite į laukus. Pasakykit tėvui, kad Sabaitis laukia. (*Vaikai išbėga iš pirkios*). Tai, Sabaitėli, gal lauktuvių atnešei?

SABAITIS: Taip, Jonaitiene, atnešiau. Kun. Sideravičia įdavė. Dalį palikau pas Pečkaitį, dalį paliksiu čia, o dalį nunešiu Puodžiūnams.

JONAITIENĖ: O ką rašo, Sabaitėli?

SABAITIS: Žinai, aš skaityti nemoku. Pečkaitis, paskaitęs laikraštį, pasakojo, jog daktaras raginas visus lietuvius laikytis vienybės.

JONAITIENĖ: Koks daktaras?

SABAITIS: Nugi mūsų daktaras, na, kaip čia jo vardas, sukasi galvoj.

JONAITIENĖ: Kudirka?

SABAITIS: Taip taip, tas mūsų Kudirkėlis. Tai, žinai, jis rašo, kad mes turim būti tvirti, nepasiduoti maskoliams. Nors mes esam maža saujelė, bet mūsų pusėj teisybė. Mūsų Dievas neapleis. Be to, sako, kitos karalystės mus palaiko. Matai, maskolius neleidžia nei skaityti nei rašyti lietuviškai, o prūsų karalystėj galime spausdinti lietuviškas knygas ir laikraščius.

JONAITIENĖ: Teisybę daktaras Kudirka sako: mes turim laikytis vienybės. Jei mūsų tarpe nebus išdavikų, tai ir maskoliams bus sunkiau slopinti atbundančią Lietuvą.

SABAITIS: Kudirka rašo, kad neužilgo ateis tokie laikai, kada mokyklose, valsčiuje, apskrity, krautuvėse kalbės tik lietuviškai, o ruskių čia nė kvapo neliks. Viskas bus lietuviška, ir valdžia lietuviška. Lietuva vėl bus laisva.

JONAITIS: (*įėjęs pirkion*). A... Sabaitėlis, na kaip gyvuoji, kas naujo, ar raudonsiūliai tavęs dar nepačiupo?

SABAITIS: Ačiū Dievui, dar laisvas.

JONAITIENĖ: Klausyk, tėvai, ką Sabaitėlis sako.

JONAITIS: O ką?

JONAITIENĖ: Kad neužilgo ateis laikai, kada maskoliaus Lietuvoj nė kvapo neliks.

SABAITIS: Atrodo, kad ruskis, lyg ir nujausdamas savo galą, pradėjo žiauriai persekioti lietuvišką žodį ir viską, kas lietuviška. Daugelį susipratusių lietuvių suėmė ir sukišo į kalėjimus. Kaip prieš aušrą būna tamsiausias nakties tarpas, taip dabar Lietuvoj.

JONAITIS: Žinoma, kad turi ateiti maskolių valdžiai galas Lietuvoje.

JONAITIENĖ: Bet ar mes įstengsim juo nusikratyti? Juk jis toks galingas.

JONAITIS: Jei būsim visi apsišvietę, susipratę, vieningi, tvirtai siekią savo tikslo, tai nukris ir galingo uždėtas jungas. O ką lauktuvių atnešei, Sabaitėli?

SABAITIS: Daugiausia "Varpo", bet ir kitokių raštų turiu.

JONAITIS. Gerai. Pirmiausia reikia juos paslėpti. Eikim į kluoną, ten dabar pakišim po pamatu, o kai sutems, tai nunešiu į bičių avilį. Ten įrengiau lietuviškam raštui slėptuvėlę. Dienos metu reikia būti atsargiam, nes pas kaimyną svetimi meisteriai stato kluoną. Žinai, tarp jų gali būti ir šnipų, rusams pasidavusių. Rytoj turėsiu laiko, tai nunešiu lauktuvių ir kitiems.

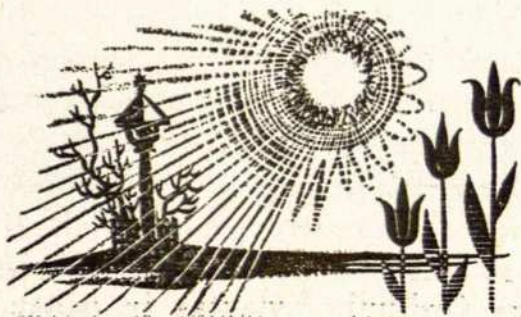
SABAITIS: Imk, Jonaitiene, vieną "Varpą" ir skaityk. Sudie!

JONAITIENĖ: Sudie, Sabaitėli, neužmiršk ir vėl mus aplankyti. Lai Viešpats Dievas tave apsaugoja!
(Jonaitis ir Sabaitis išeina).

JONAITIENĖ: (skaito "Varpą"). Kaip norėčiau pamatyti laisvą Lietuvą!
(Antanukas su Onute įbėga trobon).

ANTANUKAS: Mamute, bėrąją tėtis liepė parvesti namo. Parvedėm ir tvartan uždarėm. Kur tėtis? Kumelę reikia pašerti.

JONAITIENĖ: Nesirūpinkit, vaikai, tėtis pats pašers. O dabar paklauskite, ką Kudirka rašo "Varpe":
Tai skambink "Varpe",
Tegul gaudimas tavo
Išilgai, skersai eina per Lietuvą.
Kas darbingas ir kas dirbti gali
Tegul neliaudamas jį budina gaudimas:
Kelkite... Kelkite... Kelkite.

VYTAUTAS — LIETUVOS VALDOVAS

V. ČIŽIŪNAS

Smūgis Kryžiuočių Ordinui

Žemaičių sukilimas. Sunkus buvo žemaičių gyvenimas, Kryžiuočių Ordinui užvaldžius jų kraštą. Visame krašte pradėjo dygti viena po kitos pilys, statomos pačių žemaičių rankomis vokiečių priežiūroje. Pilyse apsigyveno Ordino valdininkai, kuriems buvo pavesta sekti žmonių nuotaikas, rinkti mokesčius. O kad žemaičiai nedrįstų sukilti ir ginklu sau laisvę atkovoti, Ordinas įsakė atrinkti žymiausių bajorų vaikus ir išvežti juos į Prūsus įkaitais. Tėvai, netekę vaikų, turėjo nusilenkti žiauriems atėjūnams, laikytis ramiai ir kitus savo tautiečius atkalbinėti nuo bet kokio priešinimosi.

Pagaliau trūko žemaičių kantrybė. Daugelis jų, gyvenusių arčiau Dubysos, pradėjo bėgti į laisvąją, Vytauto valdomą, Lietuvą. Kryžiuočiai laiškais skundėsi Vytautui, kad nevykdoma Salyno sutartis, nes visi pabėgėliai esą priimami ir globojami Vytauto valdomose žemėse. Vytautas rašė Ordino magistrui atsakymus, kuriuose peikė kryžiuočius už jų žiaurumą su žemaičių žmonėmis ir tvirtino, kad galįs grąžinti Ordinui tik nelaisvuosius valstiečius. Bajorai ir laisvieji ūkininkai galį gyventi, kur jiems patinka, taigi ir keltis per Dubysą į laisvąją Lietuvą. Kryžiuočiai apstatė sargybomis Dubysą ir pradėjo gaudyti bėgančius žemaičius. Žemaičiuose prasidėjo neramumai. Žmonės ruošėsi sukilti ir slapta ginklavosi.

Pagaliau Ordinas ryžosi griežčiau paspausti Lietuvos valdovą. Į Vilnių atvyko didžiojo magistro pasiuntiniai. Jie išdėstė Vytautui tai, kas jau magistro laiškuose buvo sakoma, ir pareikalavo išduoti žemaičių pabėgėlius Ordinui. Vytautas ir dabar atsakė, kad galįs

gražinti tik nelaisvuosius, kaip ir Salyno sutartyje buvo parašyta. Girdi, tegul patys žemaičiai pasisako, kurie jų esą bajorai, o kurie ne. Geriausiai tiktų, kad apie tai patys valdovai, Vytautas ir magistras, susitikę nuspręstų.

Kai pasiuntiniai dar kartą griežtai pareikalavo išduoti bėglius, Vytautas atrėžė: "Aš dar nesu jūsų pavaldinys, kad verčiamas vykdyčiau jūsų norus."

Kryžiuočiai kreipėsi į Vytauto bajorų tarybą, sakydami: "Jūs patvirtinote Salyno sutartį, tai patarkite savo valdovui, kad jis ją vykdytų".

Tarybos vardu atsakė bajoras Mingaila, kad Lietuvos bajorai nemato jokio sutarties laužymo. Būtų geriau, sakė Mingaila, kad pasiuntiniai nereikalautų iš Vytauto išduoti pabėgėlius, nes valdovo garbė to neleidžianti.

Kai pasiuntiniai ruošėsi grįžti atgal, Vytautas pasišaukė juos ir tarė: "Kitokio atsakymo, negu jums duotasis, neturiu. Šitą bylą aš atiduosiu išminčiams, teisės mokslininkams, tegul jie išsprendžia, ar mano elgimasis sutampa su Salyno sutarties nuostatais".

Kryžiuočiai išvyko, nieko nepesė. Vytautas tuoj po to išsiuntinėjo Europos valdovams raštą, kuriuo apskundė žiaurų Kryžiuočių Ordino valdymą. Žemaičiuose užvirė sukilimas. Sukilėliai sugriovė ir sudegino kryžiuočių pilis, o pagautuosius vokiečius belaisvius pasiuntė Vytautui, kad jais galėtų iškeisti savuosius įkaitus, esančius Or-

J. Mackevičiaus pav.

Vytautas prisiekia atkeršyti kryžiuočiams.

dino sostinėje. Tų pačių 1401 metų gegužės mėnesį jau visa Žemaičių žemė buvo laisva.

Vokiečiai ryžosi ginklu priversti Vytautą neremti žemaičių. Kai Jogailos brolis Švitrigaila, keršydamas Vytautui už atimtą Vitebsko kunigaikštystę, slapta atsirado Marijeburge, Ordino valdžia ryžosi dar didesniai žygiui. Ordino magistras surašė su Švitrigaila sutartį, pagal kurią kryžiuočiai pasižadėjo ginklu išvaryti Vytautą iš Lietuvos ir jos valdovu padaryti Švitrigailą. Šis iš savo pusės pasižadėjo atiduoti Žemaičius Ordinui, o pats valdyti Lietuvą kryžiuočių globoje.

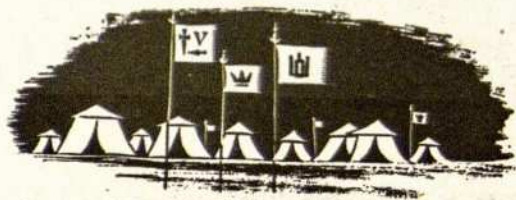
Greitai po to prasidėjo karo žygiai į Lietuvą. Kryžiuočių kariuomenė buvo pasiekusi Vilnių, tik jo nepaėmusi, plačiai apnaikino kraštą.

Vytautas su Jogaila apskundė Ordiną popiežiui. Kai popiežius uždraudė Ordinui pulti krikščioniškąją Lietuvą, kryžiuočiai patys pasiūlė taiką su sąlyga, kad gausią vėl Žemaičius. Vytautui taika labai rūpėjo, nes tuo metu jis turėjo rūpesčių rytiniuose valstybės pakraščiuose. Susitarę su Vytautu ir Jogaila, kryžiuočiai atidavė jiems Švitrigailą. Jogaila atleido broliui kaltę, sutaikė jį su Vytautu ir apgyvendino jį nuošalioje pilyje.

Žemaičių kraštas vėl pateko Ordino valdžion. Vytautas išsiderėjo, kad jis galėsias pasiimti iš Žemaičių krašto 250 gyventojų. Kryžiuočiai reikalavo, kad Vytautas greitai atrinktų ir pasiimtų numatytus žmones, bet šis neskubėjo. Tuo metu jis kariavo su atsiskyrusiu nuo Lietuvos Smolensko kunigaikščiu. Kryžiuočiai jėga užvaldė Žemaičius, ir dar sunkesnis vergijos jungas užgulė kraštą. Žemaičiai rašė raštus Europos valdovams, skųsdamiesi vokiečių žiaurumais ir priespauda.

Tuo tarpu Vytautas, vėl užėmęs ir prijungęs prie Lietuvos Smolenską, jau galėjo laisvai domėtis, kas darosi Žemaičiuose. Kai Lietuvoje 1409 metais neužderėjo javai ir žmonės norėjo jų pirktis Žemaičiuose, Ordino valdžia uždraudė ir uždarė sieną išilgai Nevėžio upę. Taip pat sulaukė ir Lenkijos javus, siunčiamus per Prūsus į Lietuvą.

Žemaičiai, nebepakęsdami kryžiuočių priespaudos, vėl sukilo. Visos kryžiuočių pilys greitai pateko į Žemaičių rankas. Kryžiuočiai skubiai nešdinosi į Prūsus. Tais pačiais metais Vytautas nutraukė santykius su Kryžiuočių Ordinui, pasiuntė į Žemaičius savo bajorų su karių būriais ir visą kraštą paėmė savo globon.

Ir išvarė karalius savo dukterį drauge su tuo vargšu.

KODĖL AŠ NIEKO NETURIU?

(lietuvių liaudies pasaka)

Gyveno kartą toks neturtingas žmogelis, kuris visiškai nieko neturėjo. Vieną dieną jis apsirengė kaip galima gražiau ir iškeliavo į pasaulį. Sutiko pakeliui žmogų ir klausia:

— Kodėl aš nieko neturiu?

— Ar turi kokį darbą? — klausia sutiktasis.

— Neturiu.

— Jeigu neturi darbo, — sako jam žmogus, — tai iš kur gi tu ką turėsi.

Ir vėl keliauja vargšas toliau, klausinėdamas, kodėl jis nieko neturi. Priėjo miestą. Eina per miestą, žiūri: sodas, o po tą sodą vaikščioja karalius su karaliene. Priėjo žmogelis prie karaliaus ir klausia:

— Kodėl aš nieko neturiu?

— Ar moki skaityti ir rašyti? — klausia karalius.

— Ne, nemoku.

— Tai gal kokį amatą moki?

— Ne, ir amato nemoku.

— Iš kur gi tu ką turėsi, jeigu nieko nemoki? — atsakė karalius.

Eina vargšas toliau, mato, karaliaus rūmų prieduryje sėdi karalaitė. Priėina jis prie jos ir klausia:

— Kodėl aš nieko neturiu?

— Ar jau vedęs? — klausia karalaitė.

— Ne, dar nevedęs.

— Vesk ir turėsi, — atsakė karalaitė.

Nusijuokė vargšas ir keliauja toliau.

Pamatė karalius, kad jis juokiasi, ir parūpo jam sužinoti, ką karalaitė pasakė. Klausia jis karalaitę:

- Ką tau sakė tasai žmogus?
- Klausė, kodėl jis nieko neturi.
- O ką tu jam atsakei?
- Nesakysiu.
- Pasakyk! — reikalavo karalius.
- Nesakysiu.

Kad ir kaip karalius reikalavo, kad ji pasakytų, bet karalaitė nesakė. Tada karalius liepė sujieškoti tą vargšą. Surado jį tarnai, atvedė pas karalių, o karalius ir klausia jį:

- Ko tu klausei karalaitę?
- Klausiau, kodėl aš nieko neturiu.
- O ką ji atsakė?
- Vesk ir turėsi.

Kad užpyks karalius ant dukters:

— Kaip tu jam galėjai tokį patarimą duoti? Jis nevedęs ir tai nieko neturi, o kai ves ir vaikų susilauks, kas tada bus? Jeigu tu jam davei tokį patarimą, tai ir tekėk už jo.

Ir išvarė karalius savo dukterį drauge su tuo vargšu. Nuėjo jie į kitą miestą; karalaitė ir sako vargšui:

— Aš persivilksiu kitais drabužiais, o mano karališkus drabužius nunešk pas tą pirklių, pas kurį mano tėvas pirkinį perka, ir paroduok už tūkstantį auksinių. Jeigu klaus, kieno tie drabužiai, atsakyk, kad tavo pačios.

Nunešė vargšas drabužius pas pirklių, pasakė kainą, o pirklys ir klausia jį:

— Iš kur tu gavai tuos drabužius?

— Tai mano pačios, — atsakė vargšas.

— Tavo pačios? Iš kur tavo pati galėtų gauti tokius drabužius? Tu juos pavogei! — ėmė šaukti pirklys.

— Ne, nepavogiau, tai mano pačios, — gynėsi vargšas.

Tada pirklys pašaukė policiją ir liepė jį suimti.

— Kur tu gavai drabužius? — klausia policija.

— Tai mano pačios, — kartoja žmogelis.

— Jeigu tie drabužiai bus tavo pačios, — šaukė supykęs pirklys, — tai aš tau atiduosiu visus savo turtus.

Gera! Policija suėmė vargšą, o pirklys pasirašė pažadą, kad atiduos visus savo turtus, jeigu tie drabužiai bus jo pačios.

— O kurgi ta tavo pati? — klausia policija.

— Už miesto laukia manęs sugrįžtant.

Ir vargšas nuvedė juos visus pas karalaitę. Kas tik pamatė, tą ją pažino. O karalaitė ir sako jiems:

— Kam jūs varginat tą žmogų? Jis — mano vyras.

Nuleido pirklys nosį ir turėjo vargšui atiduoti visus savo turtus.

Dabar vargšas persikėlė gyventi į pirklio namus. Visko ten buvo pilna, tiktai pinigų trūko. Išaudė karalaitė juostą, išsiuvo brangiais akmenimis ir liepė vargšui nešti į turgų ir parduoti. Prisirišo jis tą juostą ant lazdos (žinai gi, prastas žmogus, argi jis žino, kaip nešti karalaitės austą juostą?) ir nešioja po miestą. O tame mieste tiktai vienas pirklys teprekiavo panašiomis juostomis. Pamatė jis vargšą, siūlantį žmonėms tą juostą, ir klausia:

— Kur gavai tą juostą?

— Mano pati išaudė, — atsakė vargšas.

— Prisipažink, kad pavogei, — šaukė pirklys.

— Ne, nepavogiau, mano pati išaudė.

Prisirinko daugiau pirklių, sudėjo po du tūkstančiu auksinių ir sako:

— Jeigu šita juosta tavo pačios austą, tai tegu bus tie pinigai tavo.

Taip sutaręs, vargšas atvedė pirklius pas karalaitę, o toji pradėjo barti juos, kam jie vargina jos vyrą. Išsigando pirkliai, paliko vargšui pinigus ir spruko į namus.

Gyvena dabar vargšas su karalaitė kuo laimingiausiai. Nieko jiems nebetrūksta. Kartą atsiunčia karalius tarnus pirkinių pirkti.

— Tegų pats karalius atvažiuoja, — sako karalaitė, — kitaip mes neparduosim.

Karalius baisiausiai supyko, kai jam tarnai pasakė, kad jis pats turįs atvažiuoti. Tuo pat liepė pakinkyti arklius, sėdo į karietą ir išvažiavo.

O karalaitė jau žino, kad tėvas labai supykęs, užtat ji pasivilkė po drabužiais geležinius šarvus.

Atvažiavęs, karalius šoko iš karietos ir, pribėgęs prie karalaitės, kirto jai per pečius kardu. Bet kardas atšoko. Tada tik karalius atsipeikėjo ir pažino savo dukterį.

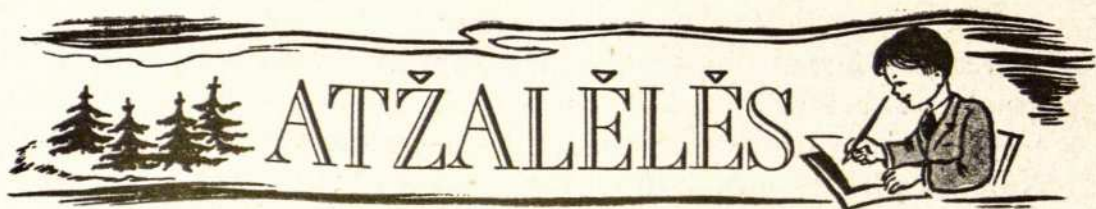
— Kaip tu čia patekai? — klausė jis, negalėdamas atsistebėti.

Karalaitė papasakojo viską, kaip buvo. Karalius patylėjo, pasikasė barzdą, o paskui pasakė:

— Gerai padarei.

Jis tuo pat užrašė jiems pusę karalystės, ir tą patį vakarą iškėlė tokias vestuves, kokių dar niekada jo karalystėje nebuvo. Ir aš tose vestuvėse buvau, linų kuodelyje sėdėjau ir į vestuves žiūrėjau, o ką girdėjau ir mačiau, žodis į žodį užrašiau.

Užrašė Petras Šalčius, Argentina.

VASARIO 16 ŠV. JURGIO MOKYKLOJE

Šiandien atėjom į mokyklą ir tuoj pajutom šventišką nuotaiką. Visi kalbėjo tik lietuviškai ir vilkėjo gražiais tautiniais drabužiais. Salė buvo papuošta geltonais, žaliais ir raudonais kaspinais. Atrodė, kad esame tikroje laisvos Lietuvos mokykloje. Visą laiką galvojom apie Lietuvą ir labiau, kaip bet kada, norėjom ją pamatyti.

Pirmiausia sugiedojom Amerikos ir Lietuvos himnus. Paskui prasidėjo programa. Antrojo ir trečiojo skyriaus mokiniai padeklamavo keletą eilėraščių apie mūsų mieląjį kraštą. Vėliau jie pašoko "Kalvelį" ir "Mikitą". Septintojo ir aštuntojo skyriaus mergaitės padainavo gražių dainų ir pašoko tautinių šokių. Kiti skyriai taip pat labai gražiai pašoko "Malūną" ir "Žiogelį".

Po programos tėveliai ir mamytės nuėjo apžiūrėti parodėlės, kurią mes buvome surengę. Mūsų darbeliai ir visas minėjimas visiems labai patiko.

Živilė Vitkutė, 8 metų; Augustinas Juodvalkis, 11 metų ir Remigijus Vaičys, 12 metų. Visi šv. Jurgio Mokyklos mokiniai, Rochester, N. Y.

NUSIŠYPSOK!

Miestietė Marytė nuvažiavo pas savo senele į kaimą pavasaroti. Bevaikštinėdama po sodą, ji staiga pamatė povą ir pradėjo šaukti:
— Senele, senele, žiūrėk, tavo višta pražydo!

Mama: Jonuk, ko tu dabar taip šokinėji ir vartaisi?
Jonukas: Užmiršau suplakti vaistus prieš išgerdamas.

Teta: Nagi kaip pavyko Pranukui istorijos egzaminas?

Senelė: Nelabai gerai. Bet argi jis, angelėlis, kaltas, kad jie liepė pasakot apie tokius įvykius, kurie įvyko tada, kai Pranukas dar nebuvo gimęs.

Vytukas: Tėveli, ar džiaugtumeis, jeigu aš tau sutaupyčiau dolerį?

Tėvelis: Žinoma, sūnau.

Vytukas: Na, tai gali džiaugtis, sutaupiau. Atsimeni, kai man sakei pereitą savaitę, kad jeigu atsinešiu iš mokyklos gerus pažymius, tu man duosi dolerį. Tai aš tų pažymių neatsinešiau.

Senelė: Jonyte, kodėl gi tu, lipdama iš lovos, ant galvos stojies?

Jonytė: Nenoriu, kad kojos susipurvintų.

Algiukas: Mamyte, aš šiandien gavau šimtą mokykloje!

Mama: Tai man vyras! O už ką gi gavai šimtą?

Algiukas: Už du dalyku: 40 už geografiją ir 60 už aritmetiką.

UŽDAVINIAI

"Eglutės" 2 nr. uždavinių sprendimas:

1) 1 kalakutas, 9 vištos ir 90 viščiukų.

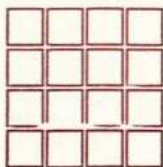
2) 4 paukščiai ir 3 medžiai.

"EGLUTĖS" 2-jo nr. uždavinius teisingai išsprendė šie skaitytojai:

Ramūnas Girnius iš Dorchester, Mass., Rimantas Repšys iš Chicago, Ill., Danutė Polteraitytė iš Detroit, Mich., Dalia Tilindytė iš Chicago, Ill., Vida Galdikaitė iš So. Boston, Mass., Milda Pakalniškytė iš Chicago, Ill., Alvyda Guobytė iš Providence, R. I.; Zita Žibutė Acalinaitė iš Chicago, Ill.; Algirdas Spakauskas iš East Hartford, Conn., Vytas Svalbonas iš Brooklyn, N. Y.; Algirdas Kuraitis iš Chicago, Ill.; Uosis Juodvalkis iš Indiana Harbor, Ind.; Algimantas Šniokaitis iš Saginaw, Mich.; Regina Jakubonytė iš Sudbury, Ont., Canada; Dalia Malčiauskaitė iš Calumet City, Illinois.

NAUJAS GALVOSŪKIS

I langelius įrašyk tokias skaitlines, kad sudėdamas skersai, išilgai, įstrižai, augštyn ar žemyn, vis gautum 49.

Uždavinys vertinamas 25 taškais. Atsiuntė Petras Karosas, Ontario, Canada.

Gediminas Senuta
43 Ridge St.
Brockton 18, Mass.

Alp 178
Larch.

91.189.377